

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittämiseen myönnettävästä avustuksesta

VN/18657/2021, 13.7.2021

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy kiittää mahdollisuudesta lausua liittyen fossiilittoman liikenteen tiekartan oleelliseen toimenpiteeseen raskaan sähköisen liikenteen edistämisestä.

Raskas tieliikenne avainasemassa tieliikenteen vihreässä siirtymässä

Onnistuminen raskaan tieliikenteen siirtymässä fossiilittomuuteen, vähähiilisyyteen ja nollapäästöisyyteen ratkaisee Suomen ilmastotavoitteiden saavutettavuuden tieliikenteen osalta. Voimakkaasti etenevän henkilöautojen sähköistymisen rinnalla raskaan liikenteen kuorma-autot ja ajoneuvoyhdistelmät ovat sähköistymisen kehityskaaren alkuvaiheessa. Muutos tulee olemaan monivaiheinen ja sähköön lisäksi kaikkia kestäviä vähä- ja nollapäästöisiä käyttövoimia ja niiden yhdistelmiä tullaan tarvitsemaan liikenteen kokonaiskuvassa.

Teknologioiden, innovaatioiden ja markkinan ollessa muutosvaiheen alussa tarvitaan määrätietoisia ja laaja-alaisia toimia vihreään siirtymän käynnistämiseksi. Sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin käynnistäminen ja siihen liittyvät yhteiskehittämisen kokeilu- ja pilottihankkeet ovat tarpeellisia alkuvaiheen toimenpiteitä.

On tärkeää, että ekosysteemin ja siihen liittyvien hankkeiden kautta tapahtuvan toimijakentän aktivoinnin lisäksi markkinalähtöiseen muutokseen ohjaavat politiikkatoimet ovat samanaikaisesti käytössä. Keskeisiä ohjauskeinoja ovat latausinfrastruktuurin rakentumista edistävät, sekä sähköisen ajoneuvokaluston pääoma- ja käyttökuluihin vaikuttavat, sähköistymisen suhteellista kilpailukykyä parantavat toimet erityisesti markkinamuutoksen alkuvaiheessa.

Uudet teknologiat ja ratkaisut kokeilujen kautta tuotantokäyttöön

Asetettujen liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi avainasemassa on nollapäästöteknologioiden saaminen raskaan liikenteen käyttöön vaiheittain ja punnittuun tietopohjaan perustuen. Kokemusperäisen tiedon karttuminen kokeilu- ja pilottihankkeiden kautta tukee uusien teknologioiden ja palveluiden käyttöönottoa. Parhaimmillaan ekosysteemin kautta kanavoituvaan yhteiskehittämiseen teollisen tutkimuksen ja toteutettavuustutkimuksen hankkeissa integroituu koko arvoketju teknologiatoimijoista, palveluntarjoajista, loppukäyttäjistä ja soveltavasta tutkimuksesta.

Toteutettavuustutkimuksen ja yhteiskehittämisen kautta on tärkeää pystyä tunnistamaan parhaat ja kustannustehokkaimmat polut vaiheittain käyttöönottaa uutta teknologiaa ja ratkaisuja sekä kriittisiä palveluketjuja. Tarpeenmukaisen ja kokonaistaloudellisen lataus- ja energiainfrastruktuurin rakentumisen varmistamiseksi laaja-alaiset ja liikenteen tarpeet huomioivat TKI-hankkeet ovat tärkeitä kokeilujen rinnalla. Markkinan kehittyessä ja sähköisten ajoneuvojärjestelmien saavuttaessa skaalaetuja ekosysteemin toimijoille rakentuu samalla valmiuksia siirtyä markkinalähtöiseen nollapäästöisyyteen raskaan tieliikenteen soveltuvilla sektoreilla.

Ehdotukset asetuksen tarkentamiseksi

VTT pitää asetusluonnosta sähköisen liikenteen ekosysteemistä teemaltaan ja ajoitukseltaan oikeana sekä liikenteen murroksen edistämiseksi erittäin tarpeellisenä. Parhaan vaikuttavuuden saavuttamiseksi haluamme kuitenkin esittää seuraavia tarkennuksia ja täydennyksiä asetuksen sisältöön:

1. Kohdassa 11§ Avustuksen enimmäismäärä: Mainittu avustuksen enimmäismäärä 50% on tutkimusorganisaatioille melko alhainen ja aiheuttaa haasteita osallistua teollisen tutkimuksen ja toteutettavuustutkimuksen hankkeisiin.
  - Ehdotus 1: Tutkimusorganisaatioille on avustuksen enimmäismäärä 60-70% silloin, kun tutkimusorganisaation roolin osoitetaan tutkimussuunnitelmassa suoraan liittyvän tutkimusaiheisiin, joille tavoitellaan teollista tai liiketoiminnallista soveltamista.
2. Kohdassa 14§ Voimaantulo: Asetuksen suunniteltu voimassaolo on melko lyhyt. Tavoiteltaessa laajaa vaikuttavuutta, teollisen tutkimuksen ja toteutettavuustutkimuksen sekä innovaatioklusterien käynnistäminen ja mitattavien tulosten saavuttaminen uusiin tuotteisiin ja loppukäyttäjisiin saakka vaatii aikaa.
  - Ehdotus 2: Asetuksen voimassaoloa pidennetään yhdellä vuodella (31.12.2024) luonnoksen kohdassa 11§ mainituilla avustusehdoilla.
  - Ehdotus 3: Asetuksen voimassaoloa pidennetään toiselle, 1.1.2025 alkavalle 2-3 vuoden jaksolle siten, että toiselle jaksolle kohdassa 11§ mainittuja avustuksen ehtoja muokataan hieman ensimmäistä jaksoa alemmiksi.

Lisätietoja:

Ari Aalto
Vice President, Transport and mobility
VTT
ari.aalto@vtt.fi

Mikko Pihlatie
Johtava tutkija
VTT
mikko.pihlatie@vtt.fi